

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za lokalne interese.

God. X.

U Samoboru, 14. veljače 1915.

Br. 7.

Izdani mjesno besplatno. PRETPLATA na pol godine sa doplatom K 3.40, sa vanjske K 4 sa inozemstvo K 5 — Pojedini broj 16 litra

Uprava i uredništvo nalazi se TRG LEOPOLDA SALVATORA br. 3 (stariji S. Šok.)

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglas, koji se više puta vraćaju, daje se znatan popust. Rukopisi se ne vraćaju.

SLIKE SAMOBORSKIH JUNAKA.

Leo Mahorić.

Bio je na ratištu od početka mobilizacije. Kao vodnik 21. domobranske pukovnije hrabro se borio na južnom bojištu, a ondje je i našao junačku smrt.

Po završetku soboslikarski obrtnik, bio je i član hrvat. pjevačkog društva „Jela“, predavač Hrv. Sebeis, član Pažnje županice, gdje je obnašao u odboru čast knjižničara. U svim ovim društvima vršio je vrlo revno svoje dužnosti, volio je i bio opće omiljen među članovima. Dobar Hrvat, čovjek živahnoga temperamenta i uvijek šaljive i vedre note u svom prijateljskom saobraćaju

Samoborske žale (spajal).

Imao je jedan otac stari, kojega ni otac sigurno nije bio. Otac ni otac nikoga drugoga nije imao, jer je bio zaprt i zakopan. Otac ni otac, da ima i ženolik na svetu, neg je otac da je samo on i njegov otac. Kad mu je bilo već dvajest let, postao ga ova žena, koja mu je dala dva dječeta. I on se je žen u jedno dječeta. I dok je on vao bit, prebilo je jedno nega nekakvo pos. Sa stajta oca, da kaj je to? A otac voli, da se to gubica. I kad ga je najzaj zaprt v njegov otac. Drugi dan najde otac svega stajta. Istotoga, pak zaprt, kaj mu je? A otac voli, da bi najzaj rad. Otac mu reče: „A kaj bi još rad, kad kad te ovaj najzajega se jest i piti i najzaj se jest.“ A otac zaprt: „Ah, tvoj otac, najzaj se jest jednu gubicu.“

Dok je jedan stari žena v drugo dan i otac, kad se je v ženo i otac, najzaj se je otac najzaj se jest i po-

stekao je opće simpatije u samoborskom gradjanstvu. Doživio je 31. godinu života.

Kako čujemo, smjestit će sva naša društva, u kojima je Mahović djelovao, njegovu sliku za trajnu spomen u svojim društvenim prostorijama.

Moratorij sobzirom na mjenice.

„Novine“ donesoše iz pera dra. Belića prikaz V. naredbe o moratoriju, ukoliko se odnosi na dospelost, posvjedovanje i utužbu mjenica. Donesio ovaj instruktivni članak radi informacije našeg općinstva.

Mnogi misle, da za vrijeme moratorija počiva svaka dužnost plaćanja dugova, a ovo će im se krivo. Mjenice ljuto ovetiti, kada tečajem mjeseca veljače i slijedećih mjeseci počnu doznati plaćalni nalozi, ovrhe i dražbe.

Sadržaj naredbe o moratoriju više puta je tako zapletena, da njihovo tumačenje zadaje neprilike i samim pravnicima, a i im više je ljudima, koji nisu pravnici, na njihovu najveću štetu razabrali iz samoga teksta naredaba, što one određuju.

Jer se sadržaj mjenice najveća nevolja za obveranike, te jer će sada razlijeđ najnovije naredbe o moratoriju, koja je stupila na snagu dan 1. veljače 1915., uslijediti mjesecni plaćalni nalozi u masama, to će ovakve raslošiti, što određuje ta naredba

peval. Ta žena je poslušala dugo, a nazaj-dac se je počela jako plakati. Kad je bila malo gotova, zide školnik s koruša, vao žena, da se plače, pak ju zapita, zaka se plače. A ona mu reče: „Ah dragi gospođ, kad se ne bi plakala, kad sem se zmišljala na svojega pokojnoga oca. Baš je on imao takov glas, kak i oni, gospođ, kad su popavali.“

Vu spomenu, gdje je bilo mladih i starih ženolik i muških, našali se jedan dečko i veći, da je dobio glas, da je dokončano, da se sada, stari (žena) imala dva muža, a mlada stajdnoga. Jedan mlada veći: „Hm!“ A stari se odvratio na mlada: „Hm sim, hm tam! Kaj je dokončano, dokončano je!“

Bio je muž i žena i obodva se radi piti: ali žena je još rajal piti, neg muž. Kad je muž najzaj se jest i po-

o dospelosti, prosvjedovanju i utužbi mjenica.

U prvom redu treba razlikovati, da li je mjenica izdana prije ili poslije 1. kolovoza 1914. koje potomje ne potpadaju pod moratorij, pa na tome temeljim ovaj prikaz.

I. Mjenice izdane prije 1. VIII. 1914.

I. Mjenice dospjele do uključivo zadnjega rujna 1914. plative su sa 10% glavnice onog dana u mjesecu siječnju 1915., koji odgovara danu dospelosti doničnog duga (IV. naredba o moratoriju § 4, točka 18. u vezi sa §. 2. al.)

Zajedno sa tih 10% glavnice može se utužiti i kamate od cijele glavnice, koje su dospjele do plateža glavnickog obroka (IV. nar. o morat. § 5. al. 4.)

Prosvjed nije nužda, osim ako koji obvezanik stanuje u inozemstvu; inače se može obaviti na vlastiti trošak.

Predodžba se na plaćaj mora obaviti a može se obaviti tako dugo dok traje rok predodžbe za ostatak duga.

Glade daljnjih obroka izdat će se nova naredba (V. nar. o morat. § 4 toč. al. 2.)

Primjer: Mjenica vriju 3000 K, izdana 1. lipnja 1914., a dospjela 15. rujna 1914. plativa je bila dne 15. siječnja 1915. u glavnickom iznosu od 300 K, te kamatama, na cijelu glavnicu od 3.000 K od dne 15. rujna 1914. pa do isplate.

Posjednici mjenica teško da će ovakove mjenice odmah utuživati, nego će počekati, dok se ne objelodani nova naredba,

zgora, a žena pak do čista; i tak je ona sakiput više popila. Ona je muž bli srditi pak ju zapita: „Zakaj ti zmir do čistega popiješ?“ Ona odgovori: „Rada ajngela gledim.“ Šada si muž premisli, kak bi ju odvratiti, i zmišliti se, da je naručiti lončaru, da mu nek napravi drugi pehar, i da nek napravi grdega vruga na dnu vu jnem. Lončar mu je napravil pehar i on si ga je vezeo odnesel domom v nadijajnu, da se bu žena ostavila pila. Kada su pili s novega pehara, popila je pak baba do čistega, a mu ju onda zapita: „Zakaj pak sada piješ do čistega?“ a ona odgovori: „Temu tuđicu ni kaplice ne ostavim!“

Samoborske filarke, kojih je negda (dok nisa tadajske babe znale kruha do- brega sa prodaj peč, kad sada) bilo puno, peklo su po noći kruh, a po danu su ga prodavale na placu i doma. Imale su na ob- lisku prečku, na koji se bili nastojniti je- dinsti, koruzut i zmešani braš i grane cipov-

koja će odrediti, da se od ovakvih mjenica može utražiti daljnjih 10% od glavnice. Ta će naredba izći doktora, nu svakako tečajem mjeseca veljače.

2. Mjenice dospjele u listopadu i studenom 1914. platve su u veljači 1915. a dospjele u prosincu i siječnju platve su u ožujku onoga da u dotičnom mjesecu, koji po svom broju odgovara danu dospjelosti, a ako toga dana u dotičnom mjesecu nema, tada na posljednji dan u tom mjesecu, i to sa 10% od glavnice svoje (V. nar. o. moratoriju § 4. toč. 18. al. 1.)

Glede kamata prosvjeda i predodžbe isto je kao gore p. d. 1. (l. c. al. 3.)

Primjeri: a) Mjenica vrhu 800 K izdana 6. lipnja 1914. a dospjela 6. listopada 1914. (ili 6. studenoga 1914.), plativa dne 6. veljače 1915. sa dijelom glavnice od 80 kruna i kamatama na cijelu glavnicu od 800 K od 6. listopada 1914. (ili 6. studenoga 1914.) pa do isplate.

b) Mjenica vrhu 1400 K izdana 10. srpnja 1914. a dospjela 10. prosinca 1914. (ili 10. siječnja 1915.) plativa je dne 10. ožujka 1915. sa dijelom glavnice od 140 K i kamatama na cijelu glavnicu od 10. prosinca 1914. (ili 10. siječnja 1915.) pa do isplate.

II. Mjenice izdane poslije 1. VIII. 1914.

§ 2. al. 5. pete naredbe o moratoriju određuje:

„Glede mjenica . . . koje se potpadaju pod moratorij, a dospijevaju prije 1. travnja 1915., imade predodžba za plaćeh i prosvjed radi neplaćeh uslijediti najkasnije za dva djelatna dana iza minuća dvomjesečnog roka računanoga od dana dospjelosti; a ako bi ovaj rok minuo prije 3. travnja 1915., tada imadu pomenuti čini uslijediti najkasnije do 3. travnja.

Ove mjenice moraju se prosvjedovati.

Radi razjašnjenja goraje odredbe navadjam sljedeće primjere:

a) Mjenice dospjele u kolovozu, rujnu, listopadu i studenom 1914. mogu se prosvjedovati koji god dan, a najkasnije 3. travnja 1915.

b) Mjenica dospjela I XII 1914. može se prosvjedovati za 2 djelatna dana iza 1. II. 1915. i kasnije koji god dan, nu najkasnije 3. IV. 1915.

c) Mjenica dospjela 28. XII. 1914. može se prosvjedovati za 2 djelatna dana iza 28. II. 1915. i kasnije koji god dan, nu najkasnije 3. IV. 1915.

d) Mjenica dospjela 15. I. 1915. može se prosvjedovati za 2 djelatna dana iza 15. III. 1915. i kasnije koji god dan, nu najkasnije 3. IV. 1915.

cov, pak gibanice i vrtajni. Jedna (a i više njih) je imala muža, koji se je jako rad „od vina držal“, pak kad je ona na večer napravila vu koritu kvaa za ahajnje, vlegla se je na postel, da se malo prežmekne, dok testo zide. Muž r' se je pothio prefutal čez vrata i prešet je tam, „kad se suho drevo plače“ i grio (vusto kak vreća) z vinčekom namače. Keano po noći dojde on domom onak pošieno nakresan, al ipak pothio; i kak ni mogel ravno it, prehitl se vu konto vu testo. Sad se je brze štet odignit, al kak se je obračal po koritu, tak se je po jnem celem testo prijelo. Žena se prebudl, našge brže lampu i ima kaj gledet: nez n Francek je sa vu testo oblečen. Ona brže hajd strugat i nega šega lepka, a vusto mu je držala prodiku; a je r' je i kaj trdega nu jnega opalo, to ne znam.

e) Mjenica dospjela 2. II. 1915. mora se prosvjedovati za 2 djelatna dana iza 2. IV. 1915.

f) Mjenica dospjela 28. II. 1915. mora se prosvjedovati za 2 djelatna dana iza 28. IV. 1915.

g) Mjenica dospjela 31. III. 1915. mora se prosvjedovati za dva djelatna dana iza 31. V. 1915.

Prepuštanja zaliha živežnih namirnica i kažnavanje prekršaja maksim. cijena.

Banaskom naredbom od 10. veljače l. g. proglašena je naredba kr. ug. minist. u predmetu prepuštanja postojećih zaliha pšeničnog, raženog, ječmenog, kuruznog, krumpirnog i rižinog brašna zemalj. gospodarskom povjerenstvu, kao i u predmetu prognoza zloporaba opaženih glede najviših cijena, koje se mogu zahtijevati za žitarice i brašno, sljedeću naredbu:

Na temelju §§. 1.—3. nadalje §§. 9. i 17. z. čl. L. : 1914. koji potpunjuje z. čl. LXIII. : 1912. u predmetu iznimnih injera za slučaj rata i zak. članka LXVIII. : 1912. u predmetu ratnog podavanja, određuje kr. ug. ministarstvo sljedeće:

§ 1. Odredbe sadržane u naredbi kr. ug. ministarstva protežu se primjereno na prijavu predležćih zaliha pšeničnog, raženog, ječmenog, kuruznog, krumpirnog i rižinog brašna kao i na prokaz istih zaliha, te na njihovo prepuštanje zem. gospodarskom povjerenstvu.

§ 2. Tko za žitarice ili brašno za se ili u korist treće osobe traži, prihvata, daje podavati ili daje obećavati bilo višu cijenu nego li je ona najviša, koja se može zaračunati i u smislu naredaba izdanih u predmetu obično ustanovljenih najviših cijena, koje se mogu tražiti, bilo ma kakovo nazredno podavanje iznad najviše cijene, koje se mogu tražiti, bilo ma kakovo nazredno podavanje iznad najviše cijene, koje se u ovu ima uračunati, taj u koliko njegov čin ne bi potpadao pod tebe zakonske ustanove čini prekršaj, te se ima kazniti u smislu §. 9. zak. čl. L. : 1914. zatvorom do dva mjeseca kao i novčanom globom do šeststo kruna.

Isto tako ima se kazniti i onaj, tko bilo namjerno, bilo propustom nužne pažnje ma kakovim načinom sudjeluje u tome, da njegov namještenik, kome je prodaja povjerenja ili ina osoba, koja prodaju posreduje, izgrava ili prepriječuje ograničena, ustanovljena za najviše cijene, koje se za žitarice ili brašno mogu zahtijevati, ili pako onaj tko ma čiji postupak, koji je uperen na izigranje i prepriječenje ovog ograničenja kakvim god načinom podupire ili zataji.

Ustanove ovoga §-a stupaju na mjesto kaznenih ustanova 2. al. §. 8. naredbe od 28. studenoga 1914. broj 8082/1914. M. E. i 2 al. §. 3. naredbe od 31. prosinca 1914 broj 9227/1914 M. E.

Ustanove §. 9. navedene naredbe b. 8082/1914. M. E. te §. 4. navedene naredbe broj 9227/1914. M. E. ostaju neaktuvne.

§. 3 Ova naredba stupa u život danom njenom proglašenju. Moć ustanova §. 1. se proteže se na Hrvatsku i Slavoniju.

Domaće vijesti.

Sv. misa za svjetski mir. Pročavie nedjelje u 10 sati služena je svečana služba božja u župnoj crkvi za svjetski mir. Sv. misu služio je župnik g. Milan Zjajić uz asistenciju domaćih kapelana gg. Bage i Stazića. Prije prikazbe izrekao je župnik lijepeu prigodnu propovijed, koju je narod sa interesom saslušao. Ujedno je izmolijena molitva za svjetski mir i obavljena posveća svega nazočnog općinstva presv. arcu laisovu.

Svečanoj službi božjoj prisustvovali su od kot. oolasti kot. predst. g. Stiplošek, od kot. suda kot. pristav g. dr. Belaj s ostalim činovništvom. Osim toga je pribivalo sv. misi činovništvo obiju općina, učiteljstvo sa školskom mladeži, a napose je trgovina općina bila zastupana po cjelokupnom trgovačkom zastupstvu, koje je korporativno došlo, te je s načelnikom g. Levčarom prisustvovalo kod ove pobožnosti kraj žrtvenika. I sva domaća društva došla su korporativno a naroda iz mjesta i okolice bilo je neobično velik broj nazočan. Na koru je vrlo skladno pjevala školska mladež.

Crkvene vijesti. U srijedu jest Pepelnica, početak korizme. Kod sv. mise u 8 sati obavijal će se obred pepelenja, koje nas ima sjetiti na prolaznost svega ovoga zemaljskog i na smrt, koja nas sve čeka.

Svakog petka održavat će se korizmene pobožnosti u župnoj crkvi u 8 sati u večer. Najprije je propovijed, a poslije toga križni put i večerajica. Te korizmene propovijedi držat će ljetos v. g. Stjepan Stazić, kapelan.

Podžupan u Samoboru. Kr. podžupan vim. gosp. Ladišlav Rafaelis boravio je u službenom poslu prošie sutott u Samoboru, te je tom zgodom razgledao prostorije, u koje je preseljena škola trg. Samobora.

Imenovanje u vojništvu. U topništvu imenovan je među ostalima pričuvni zastavnik (kadet) Kiepach pi Haselburki Nikola pričuvnim poručnikom kod 13. poljsko-obične pukovnije. Mladi poručnik sin je velikog šupana izv. si. i vlastelina u Balagovim dvorima presv. g. Milana pi. Kiepacha. On se od početka rata nalazi na bojištu.

Promaknuće u pučkom ustanku Pučko-ustalski pomoćni liječnik dr. Edmund Patzak imenovan je nadliječnikom u 28. pučko-ustalskoj pukovnji. — Gosp. dr. Patzak nalazi se bolestan u ovdaljoj bolnici „Crv. križa“.

U opožarjenoj šep. povjerenstvu Istražen je u skupštini županije zagrebačke od 11 o. mj. načelnik trg. Samobor Ivan Levičar.

Jedna uspomena. Pod obročem brijege obratnog hrastovinom i tuznim drugim drvećem stoji u Gornjem kraju jedna građanska kuća zapravo dvorac starog sa moborskog pargara Janka Rezera i supruge mu Doroteje. Danas su obojica pokojni ali kad čovjek prolazi mimo te kuće i nehotice uskraju u duše čovjeka stare i drage uspomena. Tu je nekoć cvalo veliko gospodstvo, a gostoljubivost starog Rezera bila je nadaleko poznata. Njega su poznavali i mogli trgovci šita i vina u Kranjskoj, Štajerskoj pa i u Italiji, a kojima je posredovao poslovne veze. Starina Janko bijaše i lovac kad se on spremao u lov u Zumberak, dvojše kući „provizant“ išta su za njime, puma, divji vian i kolča. A naravno da nije išta sam, već s njime kapetan samoborski Anuš Stoc

Malvina vinovica sa mentolom.

Skladi kao izvrsno sredstvo za o vještaje mi-
šica i odstranjenje umornosti. Rabi se kod
sve vrste prehlada kao sredstvo za natir nje.
Dobro je za čišćenje zubiju i isplahivanje grla.

Cijena velikoj boči K 1.20.

M. Klubić, ljekarnik u Samoboru.

Rendez-vous Samoboraca u
Zagrebu.

Svratište

u „bonačkom rogu“

Elegantna restauracija. Izvrsna
kafija, dobro vino i pivo.

preporučuje svojim obožavanim gostima

F Horvat svratištar.

Uspješno se oglašuje u
„Samoborskom listu“

Skladište očala ciklisa (i nov h patent in-
ger-cvikera) zatim svake vrste stakla u
svim brojevima i prema lječničkim odredbama.

Ivan Sudnik, urar
SAMOBOR.

MILIJONI

upotrebljuju za

Kaselj

promuklost, sluzavost,
katar, grčeviti kašalj
i hripavac

Kaiserovy První Karamelly

sa tri amerike

6050 svjedodžbi od liječnika
i privatnih potvrđuju
sigurni uspjeh.

Omet 20 i 40 fil., ovečanj 60 L.

Dobiva se kod

MIRKA KLEČICA

lijekarnika u Samoboru.

Sredstvo proti zatvorenju,
tustilu i ulozima

STERNOV

moravsko gorko vrelo, blagu i
sigurno djelujuće sredstvo, te prenia
isporedjujućoj analizi najbolja
gorka voda.

STERNOV pošta Sokolice kod Brna

Hrvatska industrija za

strojno pletivo žice.

Vlasnik Šander Hajoš.

Telina br. 1-11. Zagreb. Jakićeva ulica 13

Izredba raznik ograda od žice, svakovrsnih
amerikanskih pruživih umetaka za krevete i
t. d. Isto se tako primaju popravci svih stro-
jeva te parnih kotlova.

Za solidnost posla jamčim.

Pomoćna kuća i tvornica rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Velike skladište fine svile, fantastične tkanine po najnovijem
sustavu, engleskih tkanina za bočine, francuske sa žilom i
tuzne haljine te raznih podstava i baršuda.

Mulke i linsko rublje kao i posteljina.

Veliko skladište pamučne i platnene robe, vlnenog rublja,
garnitura za krevete, vunene garniture za krevete i posteljine
od flanela, cigova, angora i šunka sa posteljine.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20— šaljemo franco.

4 filira

4 filira

Najbolji cigaretni papir sadržajnost je

„GOLUB“

Jedini hrvatski proizvod.

Zdravlju neškodljiv.

Dobije se svuda. — Stoji samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

U ZAGREBU.

4 filira

STAKLANA FRANZ, Zagreb, Jelačićev trg 7.

Trgovina na malo i na veliko. — Telefon br. 22-42.

Krasne moderne čaše. Elegante kristal garniture, najnoviji proizvodi

Prikladni darovi za svaku zgodu kao i

čaše i boce sa hrvatskim narodnim grbom i trobojkom Majolika čašure u narodnom stilu.

Wippen figure iz glasovitih tvornica. Električne i petrol. svjetiljke i lampice.

Specijalne skladište za bakteriof. i fizikalno potrebne.

Staklente za odprema dežakata u propisanim državnim kolijevkama.